

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, аналіз і аудит розрахунків з кредиторами на прикладі ТОВ
«Телекомунікаційні технології»
(назва теми)

Виконавець:

студент обліково-економічного факультету

Чернієнко Анастасія Олександрівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шаровська Тамара Сергіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми випускної роботи обґрунтована тим, що динаміка зміни кредиторської заборгованості, її склад, структура і якість, а також інтенсивність її збільшення або зменшення дуже впливають на оборотність капіталу, а, отже, і на фінансовий стан підприємства. Важливим моментом є те, що сума кредиторської заборгованості представляє для підприємства кредит у подвійному обсязі. По-перше, протягом термінів оплати, підприємство користується цінностями, що були придбані на умовах відстрочки платежу, залучає їх до обороту. По-друге, підприємство користується тимчасово вільними грошовими коштами, доки не погасить заборгованість. Тому надзвичайно важливо застосовувати цей інструмент з метою оптимізації господарювання, а значить і досконало вивчити всі аспекти цього процесу.

Мета дослідження. Метою написання дипломної роботи є виявлення тенденцій та проблем в організації обліку та аудиту розрахунків з кредиторами і розробка на цій основі пропозицій щодо їх вирішення за даними досліджуваного підприємства.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні основи організації обліку розрахунків з кредиторами;
- розглянути поняття та склад кредиторської заборгованості;
- проаналізувати особливості обліку кредиторської заборгованості в міжнародній практиці;
- виявити особливості обліку розрахунків з кредиторами на досліджуваному підприємстві;
- дослідити теоретичні і практичні аспекти проведення аудиту та аналізу кредиторської заборгованості на ТОВ «Телекомунікаційні технології»;
- здійснити кореляційно-регресійний аналіз розрахунків з кредиторами за даними підприємства;
- виявити існуючі проблеми в обліку кредиторської заборгованості та сформулювати комплекс рекомендацій щодо поліпшення організації обліково-аналітичної системи підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження у випускній роботі виступає повний обліковий цикл кредиторської заборгованості від виникнення до погашення.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків з кредиторами на ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Методи дослідження. Дослідження в роботі ґрунтуються на застосуванні загальнонаукових та часткових прийомів і способів. Використано методи аналізу та синтезу, абстракції та конкретизації, індукції та дедукції. Для обробки масиву інформації по об'єкту дослідження застосовано методи обробки даних: зведення та групування, порівняння та співставлення основних показників балансу. Основними прийомами проведення економічного аналізу в даній роботі були прийоми елімінування, вертикальний та горизонтальний аналіз, порівняння та інші.

Моделювання стану розрахунків з кредиторами на підприємстві здійснювалось за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою написання випускної роботи є законодавчі та нормативні документи України, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку кредиторської заборгованості, спеціалізовані періодичні видання, а також первинні документи, облікові реєстри та форми звітності ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування) та 41-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 101 сторінку. Основний зміст викладено на 85 сторінках. Робота містить 23 таблиці, 10 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези: 1. Аналіз кредиторської заборгованості як елемент управління ефективністю діяльності підприємства // Одеса : ОНЕУ, 2018 р. 2. Особливості обліку кредиторської заборгованості за міжнародними стандартами фінансової звітності // Харків : Водний спектр Джі-Ем-Пі, 2018 р.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи обліку кредиторської заборгованості*» розглянуто характеристики кредиторської заборгованості як економічного явища та об'єкта бухгалтерського обліку, особливості обліку заборгованості в міжнародній практиці та дискусійні аспекти списання простроченої кредиторської заборгованості.

У другому розділі «*Особливості обліку розрахунків з кредиторами на прикладі ТОВ «Телекомунікаційні технології»*» описано загальну економічну характеристику підприємства, проаналізовано його фінансовий стан, документальне оформлення та особливості обліку розрахунків з кредиторами на досліджуваному підприємстві та визначено напрямки вдосконалення системи управління кредиторською заборгованістю.

У третьому розділі «*Актуальні питання проведення аудиту та аналізу кредиторської заборгованості*» досліджено теоретико-методичні та практичні аспекти проведення аудиту кредиторської заборгованості, проаналізовано розрахунки з кредиторами на ТОВ «Телекомунікаційні технології», змодельовано стан розрахунків з кредиторами підприємства за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження нормативно-правових актів, науково-методичної та періодичної літератури, облікової документації базового підприємства щодо розрахунків з дебіторами, було зроблено наступні висновки.

1. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про кредиторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначається

П(С)БО 11 «Зобов'язання», проте воно не дає визначення цьому поняттю. Розглядаючи кредиторську заборгованість, загальноприйняте її ототожнювати із поняттям «зобов'язання», проте, на нашу думку, це не одне й те саме. Узагальнюючи різні наукові дослідження, нами було визначено, що кредиторська заборгованість являє собою суму коштів, втілену у формі джерела фінансування активів, що виникла у результаті вчинення певних дій у минулому між декількома суб'єктами господарювання, та підлягає погашенню на певну дату.

2. Правила визнання, оцінки, класифікації кредиторської заборгованості в Україні жорстко регламентовані П(С)БО. Окремі питання обліку кредиторської заборгованості описані в IAS 32 «Фінансові інструменти: подання», IAS 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», IAS 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Облік кредиторської заборгованості в зарубіжних країнах можна охарактеризувати як більш аналітичний та направлений на задоволення управлінських потреб. Українським підприємствам необхідно прагнути до такої ж системи, адже це резерв підвищення ефективності використання заборгованості на підприємстві.

3. Дослідження виконувалось на базі підприємства ТОВ «Телекомунікаційні технології», яке здійснює розробку, виробництво та реалізацію продуктів для послуг IPTV. Було проведено аналіз основних показників діяльності підприємства показав, що фінансовий стан підприємства поліпшився у період з 2016 р. по 2017 р. Так, чистий прибуток підприємства в 2017 р. склав 2 296 тис. грн, хоча ще в попередньому році підприємство отримало збитки у розмірі 12 746 тис. грн. Поряд з цим, баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, адже спостерігається нестача грошових коштів для покриття заборгованості по розрахункам за товари, роботи, послуги, з бюджетом, по оплаті праці тощо. Це в свою чергу вплинуло на показники платоспроможності підприємства – вони значно нижче рекомендованих значень, проте за ними спостерігається позитивна динаміка. Щодо визначення ймовірності банкрутства за методом Е. Альтмана, в 2017 р. узагальнюючий показник знаходиться в зоні невизначеності через низькі показники прибутку, проте у порівнянні з 2016 р. ситуація нормалізувалась.

4. Аналіз кредиторської заборгованості тісно пов'язаний із аналізом фінансової стійкості підприємства. Розрахунки свідчать, що на підприємстві склалось нестійке фінансове положення, насамперед через недостатність власних обігових коштів для покриття запасів. Тому в 2017 р. підприємство вдалося до залучення короткострокової позики. Поряд з цим зросла його фінансова автономність до 47 %. Щодо загальної динаміка кредиторської заборгованості, то за досліджуваний період вона зменшилась на 129 180 тис. грн. Значно змінилась структура – основну питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – 68,75 %. Позитивним є те, що протягом аналізованого періоду збільшився коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості. Важливо й те, що термін погашення дебіторської заборгованості менший за термін погашення кредиторської – 44 дні проти 97 днів.

5. Критична оцінка діючої практики обліку кредиторської заборгованості на підприємстві дозволила встановити, що в цілому облік заборгованості на

підприємстві ведеться згідно діючого законодавства, однак було виявлено деякі недоліки. В цілому, підприємству рекомендовано впроваджувати комплексний підхід до управління кредиторською заборгованістю.

Так, було сформовано та запропоновано наступну послідовність дій:

- визначення напрямків фінансування діяльності та рішення щодо залучення позикових коштів або ведення бізнесу за рахунок власних коштів;
- прийняття рішення щодо виду зовнішнього фінансування;
- оптимізація роботи з заборгованістю на попередньому етапі – при виборі контрагентів та заключенні договорів;
- встановлення нормативних показників фінансової стійкості загалом та окремо тих, що стосуються кредиторської заборгованості, та їх постійний аналіз та контроль;
- посилення контрольних процедур за станом та термінами погашення заборгованості, регулярне проведення інвентаризації розрахунків, списання кредиторської заборгованості на основі запропонованого регламенту;
- переорієнтація бухгалтерського обліку кредиторської заборгованості на управлінські потреби – облік повинен постійно забезпечувати управлінський персонал необхідною інформацією щодо стану розрахунків для їх своєчасного аналізу та прийняття рішень.

Таким чином, облік, аналіз та аудит кредиторської заборгованості в комплексі являють собою процес управління кредиторською заборгованістю. Складові цього процесу тісно залежать одна від одної – від доречності обраних облікових політик, дотримання діючих норм законодавства, повного та своєчасного ведення облікової документації на пряму залежить якість проведеного аналізу та аудиту розрахунків, а від того – раціональність та ефективність управлінських рішень, прийнятих на основі результатів такого дослідження. І навпроти – необхідність постійного контролю за розрахунками з кредиторами, аналізу та аудиту кредиторської заборгованості висуває нові вимоги до існуючої системи обліку на підприємстві та потребує постійного її удосконалення. Впровадження на підприємстві запропонованих заходів дасть можливість підвищити ефективність діючої системи управління кредиторською заборгованістю, що позитивно вплине на його фінансовий стан та показники рентабельності.

АНОТАЦІЯ

**Чернієнко А.О. «Облік, аналіз і аудит розрахунків з кредиторами на прикладі
ТОВ «Телекомунікаційні технології»**

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071

Облік і оподаткування» за магістерською програмою

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження у випускній роботі виступає повний обліковий цикл кредиторської заборгованості від виникнення до погашення.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності економічної категорії «кредиторська заборгованість», особливості її оцінки та класифікації, дискусійні аспекти щодо списання кредиторської заборгованості із минулим терміном давнини.

Проаналізовано діючу практику обліку кредиторської заборгованості на досліджуваному підприємстві, загальний фінансовий стан суб'єкта господарювання та окремо стан та динаміку кредиторської заборгованості, проведено аудит кредиторської заборгованості та економіко-математичне моделювання за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

Запропоновано основні напрямки щодо удосконалення системи управління кредиторської заборгованості на підприємстві з метою підвищення його прибутковості.

Ключові слова: кредиторська заборгованість, зобов'язання, розрахунки, постачальники, облік, аналіз, аудит, управління, моделювання.

ANNOTATION

Chernienko A. «Accounting, analysis and audit of settlements with creditors based on the example of «Telecommunication Technologies, LLC»
thesis for Master degree in specialty «071 Accounting and taxation» under the program «Accounting, audit and taxation of entrepreneurial activity»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study is full accounting cycle of payables from occurrence to maturity.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of the essence of the economic category «payables», the peculiarities of its evaluation and classification, the discussion aspects of the write-off of accounts payable with the past antiquity.

The current practice of accounting for accounts payable at the investigated enterprise, the general financial status of the entity and separately the state and dynamics of payables, the audit of payables and economic-mathematical modeling with the help of correlation-regression analysis have been analyzed.

The main directions of improvement of the system of management of accounts payable at the enterprise are proposed in order to increase its profitability.

Keywords: accounts payable, liabilities, settlements, suppliers, accounting, analysis, audit, management, modeling.